

Klima-, Energi- og Forsyningsminister
Dan Jørgensen
Holmens Kanal 20
1060 København K

kefm@kefm.dk

26. januar 2021

Kære Dan Jørgensen

Vi skriver til dig, fordi vi i en række kommuner oplever udfordringer i vores arbejde med at installere energieffektive og klimavenlige varmepumper hos private husejere.

Varmepumpeindustrien (VPI) og vore medlemsvirksomheder ønsker, at forbrugerne skal have mulighed for frit at vælge den energi- og opvarmningskilde, som de foretrækker, og at forbrugernes valg, jfr. Klimaaftalen af 22. juni 2020, bør ske på et velinformeret og teknologineutralt grundlag, hvor de informationer, man har adgang til, er fagligt objektive og således giver adgang til saglig og faktabaseret information, og sker i fair konkurrence mellem de forskellige varmeleverandører. Eksempelvis kan data i Energistyrelsens Teknologikatalog, som indeholder faktuelle værdier defineret af førende eksperter, være et godt udgangspunkt.

Desværre oplever vi, at der er aktører på markedet, der modarbejder, at det frie valg sker på et sagligt og faktabaseret grundlag. Konkret har Dansk Fjernvarme iværksat en aggressiv kampagne, hvor man "advarer" sine medlemmer imod forbrugernes anskaffelse af en individuel varmepumpe og samtidig misinformerer om varmepumpernes egenskaber.

Det er helt naturligt, at Dansk Fjernvarme arbejder for at fremme fjernvarmen. Og fjernvarmen er i mange sammenhænge et meget hensigtsmæssigt valg til boligopvarmning særligt i tæt bebyggede områder. Men det bør være sådan, at forbrugerne, når de skal vælge imellem tilslutning til et fjernvarmeprojekt eller anskaffelse af en individuel varmepumpe, kan gøre det på et sagligt oplyst grundlag.

Vi vil derfor gerne gøre ministeren opmærksom på, at Dansk Fjernvarme direkte opfordrer deres medlemmer til at gå i gang med at konvertere potentielle konverteringsområder, som ikke hidtil er vurderet tilstrækkelig økonomisk attraktivt til fjernvarme, med henvisning til, at *"konkurrencen fra individuelle varmepumper bliver benhård, hvorfor selskaberne skal være hurtige til at få godkendt projektforslag. Gør man ikke det, vil individuelle varmepumper hurtigt udhule området, så det ikke er rentabelt for fjernvarmeselskabet efterfølgende at gå ud i området"*.

Det er en problematisk fremgangsmåde, der *kan* betyde, at nogle kommuner kan komme i en situation, hvor man (ud fra et fejlagtigt beslutningsgrundlag) godkender konverteringsprojekter, som reelt såvel privatøkonomisk som samfundsøkonomisk ikke er hensigtsmæssige, og herved kommer til at påføre samfundet (skatteyderne) og forbrugerne unødvendige omkostninger, som er i modstrid med de aktuelle energipolitiske målsætninger. Dansk Fjernvarme argumenterer direkte, at *"fjernvarmeselskabet med en kommunal godkendelse af et konverteringsprojekt kan blokere for, at husstandene kan få tilslutning til individuelle varmepumper"*. Vi opfordrer derfor ministeren til at se på denne problemstilling.

Samtidig opfordrer vi ministeren til at sikre, at allerede (historisk) udlagte/reserverede fjernvarmeområder genovervejes ud fra såvel privatøkonomiske som samfundsøkonomiske beregninger? Mange kommuner har i deres varmeplaner fortsat områder, som er udlagt til fjernvarme, hvilket er med til at forhindre en hensigtsmæssig udrulning af individuelle varmepumper, uanset at der ikke aktuelt reelt er realistiske planer om at tilbyde forbrugerne tilslutning til fjernvarme i disse områder.

Endelig vil vi gerne høre, om det er lovligt og konkurrencemæssigt fair, når en kommune f.eks. tilbyder at betale hele tilslutningsafgiften for alle husstande i et område, for at undgå, at der installeres individuelle varmepumper?

Som baggrund for vores henvendelse tillader vi os at henvise til vedhæftede links/bilag fra Dansk Fjernvarme:

”Få en god start på jeres konverteringsprojekt” og ”Dialogpapir – Fjernvarme og individuelle varmepumper”

[Konverteringsplaner skal støves af \(danskjernvarme.dk\)](https://danskjernvarme.dk/konverteringsplaner-skal-stoves-af)

[Få en god start på jeres konverteringsprojekt \(danskjernvarme.dk\)](https://danskjernvarme.dk/faa-en-god-start-paa-deres-konverteringsprojekt)

Endvidere vedhæftede presseklip fra TV2: ”Kommune lokker med 61.000 kroner i nyt, grønt projekt” (17. januar 2021).

Venlig hilsen
pbv.

Torben Andersen
(formand)

Lars Abel
(sekretariatschef)

Kopi til Folketingets Klima-, Energi- og Forsyningsudvalg

Kommune lokker borgere med 61.000 kroner i nyt, grønt projekt

17. jan. 2021, 10:47

Parcelhusejere her i Rødovre Kommune kan se frem til en klækkelig bonus fra kommunen. Foto: Leif Danielsen / TV 2 Lorry

LORRY

I samarbejde med [TV 2 Lorry](#)

af **Julie Eleanor Andersen & Christian S. N. Therkildsen**

Rødovre Kommune er klar til at investere millioner i nyt fjernvarmeprojekt.

Udvalgte borgere i Rødovre Kommune kan inden længe se frem til at få et bemærkelsesværdigt tilbud i postkassen.

På sigt er det nemlig planen, at alle borgere i Rødovre Kommune skal kunne tilslutte sig fjernvarmenettet – ganske gratis.

Det oplyser Rødovre Kommune til TV 2 Lorry.

Indtil videre er det 239 husstande, der får tilbuddet om at få lagt fjernvarmerør ganske gratis, oplyser Jan Kongebro (S), der er formand for Teknik- og Miljøudvalget i Rødovre Kommune.

- For at vi kan få folk med på den grønne omstilling, er vi nødt til gøre noget aktivt fra kommunens side, og det gør vi blandt andet ved at give dem en gratis tilslutningsafgift, siger han til TV 2 Lorry.

" For at vi kan få folk med på den grønne omstilling, er vi nødt til gøre noget aktivt fra kommunens side

Jan Kongebro

Normalt koster det lidt over 61.000 kroner per husstand at tilslutte sig fjernvarmenettet – men planen er altså, at kommunen for fremtiden vil betale tilslutningsafgiften.

Jan Kongebro (S), formand for Teknik- og Miljøudvalget i Rødovre Kommune. Foto: Leif Danielsen / TV 2 Lorry

Grøn strategi

Jan Kongebro vil fremlægge en plan for Kommunalbestyrelsen i maj måned, hvor det vil fremgå, hvornår kommunen forventer, at alle borgere i Rødovre kan tilslutte sig fjernvarmenettet kvit og frit.

Og han håber, at alle borgere takker ja til tilbuddet.

- Fordi fjernvarme kan gøres fuldstændig CO2- neutralt, og man forventer, at det vil ske i 2025 her i vores område, siger Jan Kongebro.

Fjernvarmefremstødet er en del af Rødovre Kommunes grønne strategi, hvor de vil være en CO2-neutral kommune i 2050, og etableringen af det nye fjernvarmenet ventes at koste omkring 18 millioner kroner.

De 239 husstande, der får tilbuddet, ligger i Valhøj Erhvervsquarter og Espely, der dækker over området mellem Rødovre Parkvej, Brandholms Allé, Rødager Allé og Nyholms Allé.

30. oktober 2020 indgik regeringen og partierne bag den nye klimaaftale en aftale om udmøntningen af 2,3 milliarder kroner til udfasning af olie- og gasfyr og udrulning af fjernvarme og varmepumper.

Med aftalen får boligejere med olie- eller naturgasfyr mulighed for et tilskud på 15.000-25.000 kroner, hvis de skrotter fyret og i stedet installerer en varmepumpe eller bliver tilsluttet fjernvarmenettet.

Fjernvarme og individuelle varmepumper

Dette papir er tiltænkt de fjernvarmeselskaber, der skal i en dialog med en fremtidig eller nuværende kunde, der overvejer en individuel varmepumpe frem for fjernvarme.

Støj

Fjernvarme støjer ikke – hverken udenfor eller indenfor. Det samme er ikke gældende for en individuel varmepumpe.

Både ventilator og kompressor afgiver støj, og hvis man undlader at etablere en god vibrationsisolering i forhold til understøtningen, kan varmepumpen støje mere, end leverandøren har angivet. Dette gælder både i forhold til indendørs og udendørs støj. Indendørs kan vibrationer fra varmepumpen også afgive støj, især hvis enheden monteres på lette vægge eller gulve.

Det kan også ofte være nødvendigt at opstille en støjskærm for at reducere støj i forhold til naboer, hvis man opstiller en individuel varmepumpe. En støjskærm vil påvirke varmepumpens effektivitet (COP-værdi) med mere elforbrug til følge.

Service

Fjernvarmeinstallationen kan passe sig selv i rigtig mange år – typisk 20 til 25 år – ved service hvert andet år. Service bliver udført via fjernvarmeselskabet og inkluderer også tjek af målere og radiatorer. Prisen for service andrager typisk cirka 500 kroner hvert andet år.

Den individuelle varmepumpe skal vedligeholdes løbende én gang om året, og vedligeholdet skal udføres af en kølemontør, da kølemidlerne er flygtige og er klimaskadelige. En individuel varmepumpe koster omkring 1.500 kr. i service om året til varmepumpen alene.

Investering

Fjernvarmeinstallationen er engangsinvestering, og hvis noget skulle gå i stykker, kan kunden blot tilkalde fjernvarmeselskabet og finde en fornuftig løsning med dem. Ved en abonnementsordning med fjernvarmeselskabet klarer fjernvarmeselskabet alt for kunden.

Den individuelle varmepumpe fordrer løbende geninvestering – bl.a. for at få udskiftet nogle af de mange bevægelige dele. Varmepumper har dertil en typisk levealder på 15 år. Dertil gælder det, at man selv står med risikoen, når en individuel varmepumpe går i stykker.

Komfort

Komforten ved fjernvarme er meget høj, fordi fjernvarme er nemt at installere, og fordi det herefter passer sig selv de næste 20 år.

Kølemidler

I de kollektive anlæg er der skærpede krav til kølemidlerne, der anvender naturlige kølemidler som ammoniak, CO₂ eller vand. I de individuelle varmepumper er kølemedlet typisk tilsat flourgasser, der er skadelige for klimaet. Det betyder, at den individuelle varmepumpe faktisk fortsat udleder CO₂.

Effektivitet

De store, kollektive varmepumper hos fjernvarmeselskaberne har ofte bedre driftsbetingelser på grund af bedre overvågning og service, og fjernvarmen kan suppleres med grøn varme fra f.eks. solen eller spildvarme fra industrien.

De individuelle varmepumpeløsninger har ofte angivet en meget høj COP-værdi. Den værdi er dog kun gældende i særlige gunstige situationer, mens den reelle COP-værdi er noget lavere.

Det er også vigtigt at være opmærksom på, om den oplyste COP-værdi er gældende ved en temperatur på 35 eller 55 grader. Hvis COP-værdien er gældende ved 35 grader, vil varmepumpens effektivitet være lavere, hvis den skal producere til temperaturer over 35 grader.

Plads

Fjernvarmen fylder væsentligt mindre inde i huset end en individuel varmepumpe, ligesom fjernvarmen visuelt ikke ændrer ved bygningen udvendigt, da den reelt blot består af et "rør" under jorden ind i huset.

Den individuelle varmepumpe kræver en hel del plads udendørs, og det samme gælder indenfor, hvor kompressordelen og vandtank fylder en hel del mere end f.eks. fjernvarme.

udføres af en kølemontør, da kølemidlerne er flygtige og er klimaskadelige. En individuel varmepumpe koster omkring 1.500 kr. i service om året til varmepumpen alene.

Ekstra installationer

Fjernvarmeinstallationen i huset kræver ikke ekstra installationer – fx nye radiatorer. Den eksisterende opvarmning i huset fungerer fint med fjernvarmen som varmekilde.

Det tager sig lidt anderledes ud for individuelle varmepumper. Individuelle varmepumper er bedst egnede, hvis der er gulvvarme i huset, medmindre der investeres i større radiatorer. Det skyldes at fremløbstemperaturen på en luft-vand varmepumpe ofte er lavere end ved fjernvarme. I nogle huse kan radiatorer være for små så de ikke kan dække varmebehovet i huset. Er det tilfældet, så skal de udskiftes eller suppleres med flere radiatorer.

Hvis der ikke tages højde for ovenstående vil varmepumpens effektivitet (COP-værdi) være væsentlig lavere end det man kunne forvente, med større elforbrug til følge.

Overordnet

Fjernvarmesystemet bidrager til det fleksible el-system, hvor de via store varmepumper og elkedler kan hjælpe med at lagre strømmen de dage, hvor der er for meget vindproduktion. Fjernvarmesystemet kan forskyde forholdet mellem produktion og forbrug flere dage i fyringssæsonen.

Fjernvarmeforbrugere bidrager altså til at få hele energisystemet til at hænge sammen i et mere grønt og vedvarende energisystem.

FÅ EN GOD START PÅ JERES KONVERTERINGSPROJEKT

Guiden her indeholder tips og gode råd til konverteringsprojekter baseret på andres erfaringer.

Her har du et bud fra Dansk Fjernvarme på, hvordan medlemmerne bedst kan ruste sig til et konverteringsprojekt.

Nye rammer for konverteringsprojekter

Udmøntningen af den nye klimaaftale i foråret 2020 betyder en række større ændringer for de rammer selskaberne skal arbejde under ved et konverteringsprojekt, ikke mindst i forhold til konkurrencen til individuelle varmepumper:

- Ved en projektgodkendelse kan kommunen nu vælge at se bort fra fossile brændsler, herunder naturgas, ved de samfundsøkonomiske beregninger.
- Der bliver en mindre tilskudsordning til udrulning af fjernvarme i olie- og naturgasområder.
- Der er forskellige tilskudsordninger til individuelle varmepumper. Fælles for dem er dog, at de kun kan gå til husstande, der ikke er udlagt til fjernvarme.
- Sænkelse af elvarmeafgiften til 0,4 øre/kWh for fjernvarmeselskaber og 0,8 øre/kWh for private husstande.

Det skal bemærkes, at fjernvarmeselskabet med en kommunal godkendelse af et konverteringsprojekt kan blokere for, at husstandene kan få tilskud til individuelle varmepumper.

Vigtigt: Det er i plandata.dk, at Energistyrelsen vil tjekke om ansøgeren om tilskud til individuel varmepumpe også er bosiddende i et område, der ikke er udlagt til fjernvarme. Ikke alle kommuner har fået opdateret deres varmeplaner i plandata.dk. Fjernvarmeselskabet bør derfor sikre sig, at kommunen har eller får opdateret fjernvarmeområderne i plandata.dk.

Dansk Fjernvarme anbefaler, at medlemmerne hurtigt går i gang med at konvertere potentielle konverteringsområder. Konkurrencen fra individuelle varmepumper bliver benhård, hvorfor selskaberne skal være hurtige til at få godkendt projektforslag. Gør man ikke det, vil individuelle varmepumper hurtigt udhule området, så det ikke er rentabelt for fjernvarmeselskabet efterfølgende at gå ud i området.

Tips og gode råd fra andre fjernvarmeselskaber

Nedenfor er de samlede anbefalinger fra andre fjernvarmeselskaber, som på det seneste har gennemført konverteringsprojekter:

1. Tilbyd en afdragsordning eller abonnementsordning, så folk i konverteringsområdet ikke skal lægge et stort beløb på én gang for at komme på fjernvarmen.
Erfaringen viser, at langt de fleste husstande fortrækker at skulle betale mindre afdrag over f.eks. 10 år frem for ét stort beløb.
2. Tilbyd en samlet pakke for tilkobling af fjernvarmen, hvor husstanden ikke selv skal lave noget. De skal i princippet bare sig 'ja tak' til fjernvarme. Herefter komme fjernvarmeselskabet og lægger stik ind, samtidig har fjernvarmeselskabet en aftale med en VVS'er der ordner resten inde i huset.
3. Fortæl om planerne i god tid, så folk i området er klar over, at fjernvarmen er på vej. Dermed er folk også klar over, at der kommer et alternativ til individuelle varmepumper, hvis de står over for snart at skulle udskifte deres eksisterende fyr.
4. Samarbejde med kommunen omkring facilitering af event, borgermøder mv.
5. Fremskaf de nødvendige egne og/eller eksterne ressourcer til at få gennemført konverteringsprojektet. Det vil f.eks. kræve mange mandetimer til kommunikation med borgerne i området. Hvis fjernvarmeselskabet ikke selv kan afsætte ressourcerne til dette, så er pengene godt givet ud, når man får en ekstern virksomhed til at hjælpe med dette.
6. Et selskab har også tilbudt husstandene, at de kunne tilkoble sig nu med stikledning, men vente 3 år med at aftage fjernvarme og betale de faste omkostninger. Det har givet folk med nye olie-/gasfyr mulighed for at afbetale noget mere af deres eksisterende fyr.

7. Indgå tidligt i dialog med kommunen og fortæl dem om jeres konverteringsplaner. Det giver mulighed for at kommunen kan smidiggøre processen omkring projektgodkendelse og samtidig kan kommunen bidrag med kommunikation til borgerne i området.

Tips og gode råd fra rådgivere

Flere rådgivere har samlet en liste over punkter, som de vil anbefale fjernvarmeselskaberne at tage højde for:

1. Lav en udbygningsplan eller screening, der viser potentialet i prioriteret orden for udbygning, hvor det er fordelagtigt for samfunds, for selskabet og for de nye kunder. Brug eksempelvis kl. investeret i net pr solgt MWh varme som prioriteringstal.
2. Fjernvarmeselskabet bør sætte sig grundig ind i økonomien i projektet. Dvs. selskabsøkonomien, fremskaffe BBR-data, hvilke forbrugertyper er det i området, overblik over investeringerne og den nødvendige tilslutning.
3. Sørg for at have et konkurrencedygtig tilbud og fremhæv fjernvarmens grønne image, så de projekter, der er fordelagtige for lokalsamfundet, også er fordelagtige for de nye kunder, så de tilslutter sig. Med andre ord: giv om nødvendigt de nye kunder hele fordelene, så de gamle kunder først får gælde af projektet på længere sigt.
4. Ligeledes bør fjernvarmeselskabet tilbyde en attraktiv tilslutningspakke – f.eks. i form af en leasing- eller "Varmemesterordning".
5. Fjernvarmeselskabet skal sikre sig den interne og/eller eksterne kapacitet til at lægge de nødvendige ressourcer i markedsføring og tilmelding.
6. Husk at se på hele samfundet omkring jer: Kan I udvide forretningen oprette nærvarme i mindre bysamfund, f.eks. varmepumper mere rentable? Er der planer om ny bebyggelse mv.

Tips og gode råd fra kommunerne

Fra de forskellige kommuner er der indsamlet følgende anbefalinger:

1. Kom tidligt til kommunen, og få rammer og synergier på plads.
2. Hold løbende en dialog med kommunen om projektets fremgang.
3. Fjernvarmeselskabet og kommunen bør lave en fælles kommunikationsplan og samarbejde med f.eks. den lokale borgerforening eller andre ildsjæle.
4. Vær opmærksom på byudvikling i nye områder og sid tæt sammen for forventningsafstemning og mulige løsninger.
5. Varmeværket bør indbyde gasselskabet til forhåndsdialog om beregningsforudsætningerne, inden projektforslaget indsendes til godkendelse.
6. Giv kunderne et tilbud, de ikke kan sige nej til, kend jeres konkurrenter.
7. Hold det I lover, både i pris og på tidsplan.
8. Hav lidt kendskab til krav for projektforslag, så kommunen nemmere kan behandle projektforslaget.
9. Vælg jeres rådgivere med omhu.
10. Varmeværket bør oprette en projektside, hvor borgerne bl.a. kan få lavet konkrete

beregninger og følge med på et "tilslutningsbarometer".

Tips og gode råd fra FIF-Marketing

FIF-Marketing fra Fjernvarmens Hus har følgende anbefalinger:

1. Markedsføring er vigtig. Hvis I ikke markedsfører jer, så har folk i konverteringsområdet intet alternativ til varmepumper, jordvarme etc.
2. Start markedsføringen så snart I har besluttet jer for at gennemføre et konverteringsprojekt. I første omgang skal I blot kommunikere, at fjernvarmen er på vej.
3. Dernæst skal I have besluttet, hvad der indgår i jeres produkt. Tilbyder I abonnementsordning, varmemesterordning etc? I jeres materiale skal I adressere tvivlen - eksempelvis svare på "Hvad sker der, hvis mit gasanlæg går i stykker, inden fjernvarmen er på plads?"
4. Husk dørsalgsloven.
5. Brug de sociale medier. 81% af befolkningen i Danmark har Facebook, så det er en god platform til at få jeres budskaber igennem. Det kræver ikke en Facebook profil for at annoncere på Facebook.

